

Sygn. akt I CSK 631/22

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko

w sprawie z powództwa A. C.

przeciwko M. B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 kwietnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 grudnia 2020 r., sygn. akt V ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. przyznaje radcy prawnemu S. J. ze Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 4050 (cztery tysiące pięćset) zł, powiększoną o podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powód A. C. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 11 grudnia 2020 r. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił oczywistą zasadnością skargi (art. 398⁹ § 1pkt 4 k.p.c.). Wskazał, że zaskarżony wyrok w sposób oczywisty narusza art. 442¹ § 2 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, w ramach którego, Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie z uwagi na kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa. Zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* dla każdego prawnika, który bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00 i z 10 kwietnia 2018 r. I CSK 730/17).

Argumentacja skarżącego zawarta w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie przekonuje, że Sąd Apelacyjny naruszył prawo materialne w sposób, który *prima facie* przekłada się na konieczność uchylenia lub zmiany zaskarżonego orzeczenia. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie powołanych w zarzutach kasacyjnych przepisów prawa, których naruszenie miałoby wskazywać na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, było oczywiście błędne, lub

doprowadziło to tego, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że ustalenie czy czyn niedozwolony stanowi przestępstwo - dokonywane na potrzeby ustalenia długości terminu przedawnienia – może należeć do sądu orzekającego w sprawie o naprawienie szkody, także jeżeli nie doszło do wydania orzeczenia w postępowaniu karnym (zob. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 25 maja 2018 r., III CZP108/17 i z 29 października 2013 r., III CZP 50/13, OSNC 2014, nr 4, poz. 35). Sąd cywilny w takiej sytuacji ma kompetencję do samodzielnego stwierdzenia czy czyn niedozwolony, stanowiący źródło szkody, jest przestępstwem. Musi jednak tego dokonać zgodnie z regułami prawa karnego, co oznacza konieczność ustalenia znamion przedmiotowych i podmiotowych przestępstwa (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 lutego 2020 r., IV CSK 538/18; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 441/14; z 10 czerwca 2016 r., IV CSK 647/15; z 10 sierpnia 2017 r., II CSK 837/16). Ciężar wykazania okoliczności faktycznych oraz przedstawienia dowodów pozwalających na zrekonstruowanie strony podmiotowej i przedmiotowej występkę, z którym powód wiąże odpowiedzialność odszkodowawczą spoczywa zgodnie z ogólnymi regułami na poszkodowanym.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje, że ustalony w sprawie stan faktyczny pozwalał na kategoryczne ustalenie znamion podmiotowych i przedmiotowych występkę z art. 231 k.k., zarówno w postaci umyślnej (§ 1), jak i nieumyślnej (§ 3), ale zawierającej dodatkowe znamię takiej formy przestępstwa polegającej na wyrządzeniu przez sprawcę istotnej szkody. Chodzi tu o spowodowanie uszczerbku w dobru chronionym prawem. Istotna szkoda – stanowiąca znamię art. 231 § 3 k.k. – jest pojęciem ocennym, przy czym w wypadku wyrządzenia szkody o charakterze wyłącznie materialnym, ocena ta powinna być relatywizowana do sytuacji majątkowej pokrzywdzonego, ale też powinna wyrażać się orientacyjnie wartością znaczną określoną w art. 115 § 5 k.k. Ponieważ jednak istotna szkoda – w rozumieniu art. 231 § 3 k.k. – nie ogranicza się tylko do szkody materialnej i jest pojęciem szerszym, to o tym, na ile jest to szkoda istotna w konkretnych okolicznościach, mogą również decydować – obok faktycznej szkody materialnej – dodatkowe względy, stanowiące znaczną dolegliwość dla strony pokrzywdzonej

(zob. uchwała Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2004 r., I KZP 38/03, OSNKW 2004/2, poz. 14). Sąd Apelacyjny ustalił natomiast, że skarżący nie wykazał wystąpienia szkody oraz jej wysokości, zatem brak było podstaw do przyjęcia, że szkoda materialna jest istotna w rozumieniu art. 231 § 3 k.k. Brak pełnego zaspokojenia roszczeń powoda na skutek nieumyślnego zaniechania pozwanego nie jest równoznaczne także z wyrządzeniem szkody znacznych rozmiarów.

Uzupełniając wskazać należy, że rozpoznając skargę kasacyjną Sąd Najwyższy nie jest uprawniony ani do badania prawidłowości ustaleń faktycznych, ani do oceny dowodów dokonanych przez sąd odwoławczy. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem kontestowania błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c., jest *a limine* niedopuszczalny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2022 r., I CSK 955/22).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i na podstawie § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 68 ze zm.), a także § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.) - z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 - przyznał radcy prawnemu S. J. ze Skarbu Państwa – Sądowi Apelacyjnemu w (...) kwotę 4050 zł, powiększoną o podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

